

проблемами. Поживність і якість кормів повинна відповідати потребам кожного виду і групи сільськогосподарських тварин протягом їх життєвого циклу, забезпечуючи їх здоров'я і високу продуктивність. Забезпечити потреби у високопоживних та якісних кормах в сучасних умовах дозволить створення кормових центрів в межах об'єднаних територіальних громад.

Список використаних джерел:

1. Черевко І. Кормовиробництво і кормозабезпечення в умовах сучасних викликів – актуальні тренди та досвід Польщі. Аграрна економіка. 2022. Т. 15, № 1-2. С. 93-105. <https://doi.org/10.31734/agrarecon2022.01-02.093>.
2. Державна служба статистики в Україні: офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Рекомендації щодо підвищення рівня забезпеченості тваринництва кормами в агроформуваннях різних форм власності / За ред. І.С. Воронької [Воронька І.С., Кравчук О.О., Петриченко І.І., Спринчук Н.А., Корнійчук Г.В.]. Вінниця. ІКСГП НААН, 2021. 25 с.

Abstract. The theoretical principles of the creation of a feed center were studied. An assessment of the state of production of animal husbandry products was carried out. The production structure of the feed center for agricultural producers within the united territorial communities is proposed.

Keywords: feed, feed production, feed center, feeding, total mixed ration (TMR).

УДК 338.23

МІСЦЕВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Галунець Н. І., старший викладач
e-mail: galunetsni@gmail.com

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. Досліджено сутність поняття «місцевий економічний розвиток», аспекти його реалізації. Розглянуто специфіку місцевого економічного розвитку в процесі його реалізації. Обґрунтовано важливість місцевого економічного розвитку для територіальних громад в післявоєнній відбудові.

Ключові слова: війна, відновлення, місцеві органи влади, територіальна громада, реалізація, стратегічне планування.

Військова агресія РФ проти України стала переломним моментом для розвитку територіальних громад. За такої ситуації органи місцевого самоврядування зіткнулися з новою реальністю функціонування територіальних громад та з новими викликами. Післявоєнна відбудова потребуватиме від органів місцевого самоврядування повсякденної роботи щодо вирішення проблем життєзабезпечення громади та мобілізації зусиль громади на активізацію місцевого економічного розвитку.

Сьогодні місцевий економічний розвиток знаходиться на політичному порядку денному та належним чином визнається в традиційному економічному мисленні.

Місцевий економічний розвиток пов'язаний із забезпеченням добробутом на локальному рівні, який передбачає зв'язки між процесами в різних масштабах, хоча це не є специфічним для конкретного масштабу.

Підходи до розуміння сутності «місцевого економічного розвитку» розглядають його з точок зору різних контекстів, які спонукають до різних типів питань. Зокрема, існують контексти, в яких домінують екзогенні процеси, які породили питання про місцеву залежність і нерозвиненість. Також, існують контексти, в яких виробничі системи були реструктуровані на місцеві виклики (наприклад, як місцевий розвиток може розвиватися завдяки місцевим підприємствам та конкурентоспроможності галузі)- ендогенні процеси [4].

Зауважимо, що місцевий економічний розвиток охоплює всю економічну діяльність, яка відбувається на місцевому або регіональному рівні, щоб мати будь-який вплив на місцевість. З цієї точки зору місцевість розглядається як власний економічний актор.

Щоб зрозуміти його специфіку, наведемо декілька аспектів застосування місцевого розвитку:

- перший аспект розглядає місцевий економічний розвиток з позиції «розвитку зверху»: головною дійовою особою тут є держава, яка працює зверху вниз від центрального уряду до регіонального уряду та місцевої влади. Місцеві актори, люди, підприємства, а також органи місцевої влади чекають рішень, а також ресурсів, які надходять від держави, оскільки вона відповідає за всі види розвитку. Але такий вид місцевого економічного розвитку супроводжується високим ступенем залежності та довільними заходами і може ефективно не працювати, якщо держава стикається з політичними чи економічними проблемами;

- другий аспект розглядає місцевий економічний розвиток як «розвиток ззовні», який передбачає залучення зовнішніх інвесторів, щоб залучити необхідні ресурси для економічного розвитку територіальної громади. Інколи успіх який переслідують інвестори може не збігатися з успіхом територіальної громади. Умови сьогодення показують нам на скільки фінансові ресурси такого роду можуть бути динамічними та гнучкими, вони з легкістю переходять з одного місця на інше, якщо знайдуть кращі умови або якщо плани їх реалізації змінилися. Тому з точки зору «стійкості» залучення інвесторів ззовні є дуже ризикованою справою;

- третій аспект місцевого економічного розвитку варто назвати «розвитком зсередини», ключову роль відіграють місцеві актори, саме населення територіальної громади. Зауважимо, що коли місцеві актори стають у центрі місцевого економічного розвитку то він починається з їхнього усвідомлення, що ні держава, ні ринкова економіка не задовольняють їхніх потреб і не вирішують їхні проблем.

Дослідивши наукові джерела [2, 3, 4], можемо констатувати, що місцевий економічний розвиток - це більше, ніж просто економічний розвиток на

місцевому рівні, він представляє собою певний тип економічного розвитку і відмінний від інших форм або типів економічного розвитку.

Військова агресія вплинула на виникнення нових суб'єктів процесу господарювання територіальних громад – це внутрішньо переміщені особи (ВПО) та релокованого бізнесу, що перебуває на території бойових дій. Поряд з цим, відбулося зростання ролі фактора безпеки призвело до зміни інтересів зацікавлених сторін (стейкхолдерів) місцевого економічного розвитку [1].

Після воєнна відбудова територіальних громад передбачатиме виконання органами влади завдань, які безпосередньо пов'язанні з місцевим економічним розвитком [2]:

- відновлення, підвищення та збереження темпів економічного розвитку територіальних громад;
- забезпечення підтримки місцевого бізнесу та населення в процесі післявоєнної відбудови;
- налагодження комунікаційного зв'язку між внутрішньо переміщеними особами та органами місцевої влади на території громади;
- активізація залучення релокованого бізнесу до місцевого економічного розвитку громади;
- інтеграцію внутрішньо переміщених осіб та релокованого бізнесу в економіку громади.

Водночас місцевий економічний розвиток повинен стати складовим інструментом стратегічного планування розвитку територіальних громад. Мається на увазі, що місцевий економічний розвиток не може розглядатись окремо від затвердженої Стратегії розвитку територіальної громади, в цьому випадку рішення щодо місцевого економічного розвитку мають лежати в площині операційних цілей та завдань цієї Стратегії. Метою планування місцевого економічного розвитку територіальних громад у післявоєнній відбудові має стати визначення наскрізних цілей місцевого розвитку в ціпочці – Стратегія розвитку територіальної громади – План заходів щодо її реалізації – Програма місцевого економічного розвитку громади – місцеві цільові програми та бюджетні програми.

Отже, з вищевикладеного можемо зробити висновок, що місцевий економічний розвиток є центральною ланкою місцевого самоврядування та процес, який об'єднує різних партнерів на місцевому рівні для спільної роботи над використанням ресурсів для сталого економічного зростання та зменшення бідності. За допомогою місцевого економічного розвитку територіальні громади можуть посилити свою спроможність, оптимально використовувати наявні та потенційні характеристики території у післявоєнній відбудові. Ефективний місцевий економічний розвиток територіальних громад допоможе зменшити диспропорції між бідними та багатими територіальними громадами, збільшити кількість місцевих робочих місць і підприємств, збільшити загальні інвестиції приватного сектора, покращити інформаційні потоки з інвесторами та забудовниками, а також підвищити послідовність і впевненість, з якою розробляється місцева економічна стратегія.

Список використаних джерел:

1. Відбудова міст та сіл України: комплексний підхід. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3478028-vidbudova-mist-ta-sil-ukraini-kompleksnij-pidhid.html>.
2. Петрик І.В., Горобець Т.О., Даценко М.Д., Особливості місцевого економічного розвитку об'єднаних територіальних громад. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво, 2022 р., № 1 (124) С.41-45. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2022-1-6>.
3. Сторонянська І., Патицька Х., Дуб А. Місцевий економічний розвиток у територіальних громадах: антикризові інструменти у воєнний і післявоєнний період: Посібник. Львів, 2022. 75 с.
4. Rokhim, R., Wahyuni, S., Wulandari, P. and Pinagara, F.A. Analyzing key success factors of local economic development in several remote areas in Indonesia. Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy, 2017. Vol. 11 No. 4, pp. 438-455. <https://doi.org/10.1108/JEC-09-2015-0049>.

Abstract. The essence of the concept of local economic development and aspects of its implementation have been studied. The specifics of local economic development in the process of its implementation are considered. The importance of local economic development for territorial communities in post-war reconstruction is substantiated.

Keywords: war, recovery, local authorities, territorial community, implementation, strategic planning.

УДК 332.1

ЕКОСИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ПРИМОРСЬКИМИ РЕГІОНАМИ

Гончаренко І. В., д-р екон. наук, професор
e-mail: honcharenko@mnaeu.edu.ua

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. Теоретичне осмислення екосистеми приморського регіону як системи взаємозалежних елементів та підсистем дозволить обґрунтувати практичні напрями використання ресурсів приморського регіону для підвищення конкурентоспроможності. Система екосистемної конкурентоспроможності приморського регіону має складну структуру та потребує системного комплексного підходу. Оскільки від стану прибережної зони приморських регіонів залежить стан екосистеми, який впливає на економічну, соціальну, культурну компоненту управління конкурентоспроможністю приморського регіону, дослідження особливостей забезпечення екосистемної конкурентоспроможності приморських регіонів набуває все дедалі більшої актуальності в умовах післявоєнного відновлення приморських регіонів України.

Ключові слова: конкурентоспроможність, приморський регіон, екосистема.

Стратегічна мета підвищення конкурентоспроможності регіону, потребує